

BELGISCH CONSORTIUM
VOOR NOODHULPSITUATIES

OEKRAÏNE 12-12

Fondsenwervingscampagne van het Consortium 12-12 (2022)
Humanitaire hulp voor de slachtoffers van het conflict in Oekraïne

Rapport - 1 maand

Datum publicatie : 6 april 2022

BE19 0000 0000 1212

WWW.1212.BE

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Overzicht van de programma's van de lidorganisaties van het Consortium 12-12 en getuigenissen vanop uit het terrein	6
Belgische Rode Kruis	8
Caritas International	10
Dokters van de Wereld	12
Handicap International	14
Oxfam België	16
Plan International België	18
UNICEF België	20

INLEIDING

Onder de naam **OEKRAÏNE 12-12** lanceerde het Belgisch Consortium voor Noodhulpsituaties (Consortium 12-12) op 3 maart 2022 een oproep tot solidariteit, om te beantwoorden aan de humanitaire urgentie die de Oekraïense bevolking in Oekraïne en in buurlanden Hongarije, Moldavië, Polen, Roemenië en Slowakije.

ALGEMEEN CONTEXT

Op 24 februari 2022 vielen Russische troepen Oekraïne binnen. Deze situatie heeft tot een ongeziene humanitaire ramp geleid.

18 miljoen mensen – of een op de drie Oekraïners – worden getroffen door deze crisis, waaronder tot 6,7 miljoen mensen die in het land zijn ontheemd om de gevechten te ontvluchten. 12 miljoen mensen hebben humanitaire hulp nodig (bron: OCHA, 04/04/2022).

Meer dan 4 miljoen mensen hebben onderdak gevonden in een ander land, waaronder 2,4 miljoen in Polen, 643.000 in Roemenië, 394.000 in Moldavië en 390.000 in Hongarije (bron: UNHCR, 3/04/2022).

INSCHAKELING VAN HET CONSORTIUM 12-12

Op 3 maart 2022, amper enkele dagen na de ingreep van de Russische strijdkrachten, lanceert het Consortium 12-12 **OEKRAÏNE 12-12**, een gemeenschappelijke oproep ten voordele van de slachtoffers van de crisis in Oekraïne.

De leden van het Consortium 12-12 zijn Caritas International, Dokters van de Wereld, Handicap International, Oxfam-België, Plan International België, Rode Kruis-Vlaanderen/Croix-Rouge de Belgique en UNICEF België.

Het doel van deze gezamenlijke actie is de nodige financiële middelen in te zamelen om humanitaire operaties te financieren in Oekraïne en in de omliggende buurlanden die geconfronteerd worden met een sterke influx van vluchtelingen uit Oekraïne.

De noden zijn enorm. Er is nood aan onderdak, beschuttingsmateriaal, zuiver drinkwater, voeding, gezondheidszorg maar ook aan bescherming en psychosociale traumabehandeling.

De leden van Consortium 12-12 hebben de noden geëvalueerd en zijn complementair aanwezig in Oekraïne en/of de buurlanden. Enkele lidorganisaties zijn al vele jaren aanwezig in de regio en coördineren de hulpverlening in onderling overleg.

WAARVOOR DIENEN DE FONDSEN VAN OEKRAÏNE 12-12?

De ingezamelde **fondsen** via de oproep OEKRAÏNE 12-12 dienen uitsluitend om de humanitaire noodhulpprogramma's van de 7 lidorganisaties van het Consortium 12-12 mee te financieren:

- dringende gezondheidszorg;
- zorgen voor toegang tot voeding;
- watervoorziening en hygiëne;
- onderwijs voor kinderen;
- psychosociale begeleiding ;
- bescherming van de meest kwetsbaren, zoals minderjarigen, jonge meisjes, mensen met een beperkte mobiliteit en ouderen.

De ingezamelde fondsen worden uitsluitend aangewend ter financiering van hun acties in **Oekraïne** en de volgende aangrenzende **buurlanden**: Hongarije, Moldavië, Polen, Roemenië, Slovakije.

NOTA: 12-12 fondsen dienen dus niet voor hulp aan Oekraïense vluchtelingen in België.

INHOUD VAN DIT RAPPORT

Dit rapport geeft een overzicht van de acties van de zeven lidorganisaties van het Consortium 12-12 in Oekraïne en bovengenoemde landen, aangevuld met getuigenissen vanop het terrein. De inhoud van dit rapport is rechtstreekse informatie van de leden en betreft de periode 3/03/2022-4/04/2022.

De acties worden in alfabetisch volgorde van de lidorganisaties voorgesteld.

FINANCIËLE INFORMATIE

De acties van de lidorganisaties van het Consortium 12-12 worden meegefinancierd dankzij de OEKRAÏNE 12-12 giften. Tot nu toe (per 6/04/2022) heeft deze oproep 26.714.764 € opgebracht (op de rekening 1212 van het Consortium).

De 12-12 fondsen worden onder de zeven humanitaire lidorganisaties op basis van een verdeelsleutel als volgt verdeeld:

• Belgische Rode Kruis: 30,00%	• Oxfam België: 12,66%
• Caritas International: 8,18%	• Plan International België: 14,52%
• Dokters van de Wereld: 6,16%	• UNICEF België: 22,78%
• Handicap International: 5,70%	

Deze verdeelsleutel wordt jaarlijks berekend op basis van het aantal giften dat elke organisatie ontvangt en de kosten die ze maken voor de fondsenwervingen. Het aandeel in de verdeelsleutel voor het Belgische Rode Kruis wordt afzonderlijk berekend voor de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap.

NOTA: de door de leden voor de crisis in Oekraïne afzonderlijk ingezamelde giften worden niet in dit bedrag bijgerekend.

Het OEKRAÏNE 12-12 oproep loopt t/m 31/12/2022 door. Voor elk gift van €40 of meer tot 31 december 2022 wordt een fiscaal attest in maart 2023 opgemaakt.

DANK

Het Consortium 12-12 en de lidorganisaties danken alle donateurs: particulieren, overheden (gemeenten, provincies...), bedrijven en alle sectoren (cultuur...) alsook alle initiatieven die OEKRAÏNE 12-12 steunen.

Consortium 12-12 is ook alle Vlaamse en Franstalige media enorm dankbaar, alsook de mediaregies en de vele andere partners. Dankzij hun gezamenlijke acties en de mobilisatie van hun teams werd OEKRAÏNE 12-12 vanaf het lanceren van de oproep in de schijnwerpers gezet. Het leidde tot de nodige visibiliteit om het publiek te sensibiliseren en te mobiliseren.

Met de steun van:

PROGRAMMA'S VAN DE LIDORGANISATIES VAN HET CONSORTIUM 12-12

OEKRAÏNE 12-12

GEZONDHEID

Eerste hulp, rehabilitatie, psychosociale bijstand en medisch materiaal

VOEDING

Voedselpakketten en therapeutische voeding

WASH

(Drink)water, sanitair en hygiëne

ONDERDAK EN HULPGOEDEREN

Onderdak, kleding, keukenmateriaal en cash

BESCHERMING

Specifieke bescherming van kinderen, vrouwen en kwetsbare groepen

EDUCATIE

Sensibilisering en onderwijs

HERSTELLEN VAN FAMILIEBANDEN

Opsporen van vermisten, herstellen van contact en herenigen van gescheiden families

ONZE ACTIES

Belgische Rode Kruis
Croix-Rouge de Belgique

caritas
international.be

DOKTERS VAN DE WERELD
BELGIË

handicap
international
humanity & inclusion

OXFAM
België | Belgique

PLAN
INTERNATIONAL

unicef

Belgische **Rode Kruis** **Croix-Rouge** de Belgique

OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Sinds de start van het conflict in 2014 in Oekraïne werken het Oekraïense Rode Kruis (URCS) en het Internationale Rode Kruis (ICRC) nauw samen om neutrale en onpartijdige steun te verlenen aan personen getroffen door het conflict.

Sinds de escalatie van het conflict op 24 februari 2022 zet de hele Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging zich in om iedereen in nood te helpen. Hierbij worden het URCS en het ICRC bijgestaan door de internationale federatie van het Rode Kruis (IFRC) en de zuster Nationale Verenigingen in de buurlanden. Het URCS heeft 800 werknemers en is na één maand conflict gegroeid van 5.000 naar 10.000 vrijwilligers.

Het Rode Kruis levert hulp op verschillende gebieden:

- **Bescherming en bijstand** bieden aan de burgerbevolking, met inbegrip van psychosociale steun;
- Distributie van **noodhulpgoederen** aan de burgerbevolking. De ondersteunende logistieke diensten voorzien de conflictgebieden van deze goederen;
- Verlening van **eerste hulp** en andere gezondheidsdiensten aan gewonden en zieken, waaronder het voorzien van trauma kits, eerste hulp kits, en medische ondersteuning;
- **Herstel van familiebanden** tussen gescheiden familieleden, met bijzondere aandacht voor niet-begeleide minderjarigen en uiterst kwetsbare personen, zoals ouderen en gehandicapten;
- Bevordering van de eerbiediging van het **internationaal humanitair recht (IHR)**, waarbij wordt gezorgd voor respect en waardigheid voor mensen die van hun vrijheid zijn beroofd;
- **Bijstand voor intern ontheemden** door het bieden van onderdak en monetaire middelen;
- Ondersteuning voor de **evacuatie en het vervoer** van burgers.

CONCRETE ACTIES IN OEKRAÏNE

Een maand na het begin van het conflict heeft het Rode Kruis al aan meer dan **1.000.000 mensen levensreddende hulp geboden**, zowel in Oekraïne als in de buurlanden. De hulp omvat voedsel, hygiënische middelen, dekens, kleding, water, eerste hulp en psychosociale ondersteuning.

Rode Kruis-teams uit de buurlanden helpen het Oekraïense Rode Kruis om voedsel- en hygiënepakketten te leveren aan mensen die op de vlucht zijn. Vanuit de opslagplaatsen in Chernivtsi en Uzhhorod wordt er gezorgd voor distributie over het hele land.

Sinds de escalatie van het conflict is meer dan **500 ton** medische benodigdheden, voedsel en hulpgoederen in Oekraïne aangekomen, nu het ICRC zijn bijstand uitbreidt om tegemoet te komen aan de snel stijgende humanitaire behoeften.

Lopende verzending van **hulpgoederen** naar Oekraïne en nationale verenigingen uit Lublin, Debrecen en Roemenië met meer dan 20.000 hygiënekits, 20.000 dekens, 15.000 keukensets, 10.000 slaapmatten en meer dan 12.000 waterflessen van 1,5 liter en meer.

Het IFRC-netwerk heeft **logistieke kanalen** opgezet vanuit Polen, Hongarije en Roemenië om de levering van levensreddende hulp in Oekraïne mogelijk te maken en de Oekraïense Rode Kruisvereniging te ondersteunen in gebieden die het meest binnenlands ontheemden opvangen. Deze opzet resulteerde reeds in een totale omzet van 1600 ton materiaal.

Al deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep OEKRAÏNE 12-12.

GETUIGENIS

“Water is een enorm probleem.”

Irpin, ooit een forenzenstad in de regio Kiev, is nu rook en puin met alleen de meest kwetsbare mensen die er nog steeds wonen. Degenen die de stad konden verlaten, vluchtten in allerijl.

Op 1 april 2022 slaagde het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) erin om Irpin te bezoeken, dat normaal zo'n 60.000 inwoners telt, om de duizenden mensen die nog vastzitten te helpen. Het zijn daklozen, ouderen of mensen met een beperkte mobiliteit. Velen proberen te overleven in hun beschadigde huizen. Ze hebben water, voedsel en generatoren nodig om hun telefoons op te laden.

De pastoor van de stad, Michail, die het ICRC-team leidde, zei: *“Water is een enorm probleem. Mensen halen water uit bronnen waar ze het nog kunnen vinden.”*

Het militair hospitaal is zwaar beschadigd en staat leeg. De enige medische professional die nog in het gebied is, is een oogarts die nu oorlogsgewonde patiënten behandelt. Het medische team van het ICRC in Irpin verleende eerste hulp aan mensen en het team evacueerde een dakloze in kritieke toestand (foto).

CARITAS OP HET TERREIN

Het mondiale netwerk van Caritas en de nationale Caritas-organisaties schoten erg snel in actie naar aanleiding van de crisis in Oekraïne. De geboden bijstand wordt voortdurend aangepast.

Medewerkers en vrijwilligers van Caritas in **Oekraïne** bieden diverse vormen van humanitaire ondersteuning (per 2/04/22).

Ongeveer 30 lokale Caritas-centra en tal van parochiale gemeenschappen speelden actief in op de huidige crisis. Ze helpen ontheemden in Oekraïne en personen die wachten aan de grenzen. Ze verstrekken ook basisproducten aan personen in de zones waar er wordt gevochten.

Iedere dag kunnen bijna 35.000 personen rekenen op de steun van Caritas; voedingskits, hygiënische kits, warme maaltijden, geneesmiddelen, tentzeilen, dekens. Er wordt ook psychologische bijstand georganiseerd.

Caritas **Polen** werkt langs de Poolse kant van de grens nauw samen met de Poolse regering en de Poolse bisdommen (per 1/04/22).

Via 26 interventiepunten hebben meer dan 1.200 vrijwilligers zich ingezet in de eerste drie weken. Zij gaven aan meer dan 80.000 personen warme maaltijden, drinkwater, voedsel en andere essentiële goederen zoals thermossen, slaapzakken enz. In de onthaalpunten en aan de grensposten geeft Caritas ook gevalideerde informatie, meer bepaald in het licht van het verhoogde risico op mensenhandel en uitbuiting.

Op sommige plaatsen, zoals het station van Przemyśl, zorgde Caritas voor een speciale ruimte voor vrouwen met jonge kinderen. Daar kunnen de vrouwen met hun kinderen uitrusten en begeleiding krijgen na de traumatische gebeurtenissen die ze meemaakten. Er werden ook 2.500 opvangplekken gecreëerd voor niet-begeleide minderjarigen en weeskinderen uit Oekraïne.

Meer dan 130 Caritas-centra, verspreid over heel Polen, bereiden bijna 47.000 maaltijden per dag. Momenteel verblijven 8.444 personen (2.351 families en 4.766 kinderen) in opvangstructuren van Caritas; verder verblijven 29.942 personen (4.363 families en 15.481 kinderen) in woningen van particulieren.

De lokale centra van Caritas schakelden verder bijna 500 vrachtwagens en andere voertuigen in die meer dan 7.300 ton materieel naar Oekraïne vervoerden; voedsel, hygiënische artikelen, medische artikelen, stroomgeneratoren.

In **Moldavië** (per 29/03/22) staken al meer dan 340.000 personen de grens over, onder wie bijna 90% vrouwen en kinderen. Meer dan de helft van de vluchtelingen die in Moldavië arriveren, zegt te willen voortreizen naar andere Europese landen; maar in de praktijk blijven velen toch in Moldavië. Een serieuze uitdaging voor het armste land van Europa.

In Moldavië verdeelt Caritas via 8 vluchtelingencentra bijna 3.000 warme maaltijden per dag. Tal van Oekraïense families arriveren met kinderen, Caritas regelt voor de kinderen de toegang tot het onderwijs. Elke dag wordt bijstand verleend in de vorm van cash, huisvesting, voedsel, medische verzorging, sociale ondersteuning en juridische informatie voor 130 vluchtelingen. Op het vlak van bescherming zijn er circa 100 vrijwillige psychologen die psycho-emotionele bijstand geven aan volwassenen en kinderen uit Oekraïne.

In **Roemenië** (per 25/03/22) merkt Caritas dat er een verandering heeft plaatsgevonden. Voordien bleven heel veel vluchtelingen maar enkele dagen in Roemenië om daarna door te reizen naar andere landen; maar nu zijn er steeds meer vluchtelingen die verkiezen om in Roemenië te blijven. Hierdoor zal de nood aan huisvesting op middellange en lange termijn toenemen. Om hierop in te spelen kunnen de lokale Caritas-structuren nu 12 transit- en informatiecentra die zorgen voor opvang op korte termijn, eten en basisdiensten voor 350 personen per centrum. De partners van Caritas zijn nu bijkomende centra aan het installeren. Het Caritas-netwerk in Roemenië transporteerde ook eerste hoeveelheden humanitaire hulp naar Caritas Kolomyia, een partner in het westen van Oekraïne.

Caritas **Hongarije** is ook sterk aanwezig aan de grens met Oekraïne. Daar wordt gezorgd voor onderdak en maaltijden. Medewerkers en vrijwilligers regelen vervoer naar Boedapest of naar andere plaatsen in Hongarije. Er zijn ook andere vormen van bijstand: medische controles en reispakketten met drinkwater en broodjes voor diegenen die hun reis willen voortzetten.

Deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep OEKRAÏNE 12-12.

GETUIGENIS

“Op een bepaald moment waren alle vensters in onze woning kapotgeschoten.”

© Caritas Odessa, 2022

In het treinstation van Odessa komen dagelijks veel mensen toe, onder andere oudere mensen. Deze hebben dikwijls extra hulp en aandacht nodig. Lang onderweg zijn is voor hen een zware beproeving; ze moeten trap op, trap af met hun zware bagage en moeten de informatie proberen te volgen. Ze hebben niet altijd een moderne telefoon of weten niet altijd hoe ze bepaalde 'apps' moeten gebruiken.

“Mijn man en ik komen uit de streek van Mykolaiv, in het Zuiden”, vertelt deze oudere dame die sokken zit te breien (foto). “In ons dorp werd er lang geschoten. Er waren veel ontploffingen te horen. Op een bepaald moment waren alle

vensters in onze woning kapotgeschoten. We hebben besloten naar Odessa te vluchten maar nu weten we niet waar we naartoe zullen gaan”, zegt ze. Een praktisch probleem: de geldautomaat slikte hun bankkaart in. Ze hebben dus geen geld. Nu is de vrouw bang dat ze geen pensioen meer zal ontvangen. In zulke omstandigheden is het erg belangrijk dat er plaatselijke ngo's zijn die zorgen voor eten, onderdak, basisproducten en vervoer naar veilige plaatsen.

**MEDECINS DU MONDE
DOKTERS VAN DE WERELD**

HUMANITAIRE SITUATIE

Door de oorlog staat het zorgsysteem in Oekraïne onder extreem zware druk. Dokters van de Wereld (DvdW) zet zich in om de zorgverleners, hospitalen en patiënten in het land te ondersteunen.

“Onze circa 100 zorgmedewerkers die al sinds 2015 werkzaam zijn in de Donbass-regio zijn nog steeds aan het werk in verschillende steden in het land zoals Dnipro, Luhansk of de Donetsk regio. Zij bieden medische en psychologische hulp aan de overgebleven Oekraïense burgers, al dan niet op afstand, en ze brengen de noden en tekorten in de hospitalen op vlak van medicatie en medisch materiaal in kaart”, vertelt Pilar Martinez, Directeur Internationale Operaties bij Dokters van de Wereld.

Die ziekenhuizen worden bevoorraad met vrachtwagens vol medisch materiaal en medicatie zoals chirurgische kits, traumakits, instrumenten, enz. Om dit snel en efficiënt te doen, heeft DvdW aan de Roemeense en Poolse grens 2 warehouses opgezet van waaruit de vrachtwagens vertrekken. 7 hospitalen werden of worden bevoorraad: 3 hospitalen in Luhansk Oblast, 3 in Donetsk Oblast, en 1 in Dnipro. De komende weken zullen de DvW teams ziekenhuizen over het land blijven bevoorraden met levensreddend materiaal en medicatie.

Binnenkort gaan mobiele teams van Dokters van de Wereld aan de slag in de steden Dnipro en Chernivtsi. Ze richten zich hierbij op gebieden en populaties waar de toegang tot zorg moeilijker is.

CONCRETE ACTIES

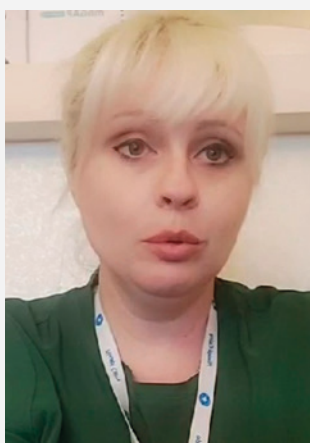
- De teams van Dokters van de Wereld voeren **verkenningsmissies uit in alle grenslanden** (Polen, Slowakije, Hongarije, Roemenië, Moldavië) om de concrete behoeften te evalueren en de versterking van de logistieke capaciteit van de organisatie om de verstrekking van humanitaire hulp in haar interventiegebieden te garanderen.
- **Sirit, Roemenië: mobiel kabinet aan de slag aan de Oekraïense grens.**
De DvdW team van artsen, een vroedvrouw, een verpleegkundige, een pediater en sociaal werker verlenen medische zorg in een mobiel kabinet in Sirit, een Roemeense stad vlakbij de grens met Oekraïne. De meeste mensen die momenteel aankomen in de buurlanden zijn vrouwen en kinderen. De mannen die kunnen vechten, zijn achtergebleven in Oekraïne. Daarom werd de team met een vroedvrouw en een pediater verstrekt.

- **Verstrekking van geneesmiddelen en medisch apparatuur aan gezondheidsstructuren** om de continuïteit van de medische zorgverlening te waarborgen en aan collectieve gezondheidscentra of overgangshubs om de toegang tot de gezondheidszorg te garanderen.
 - Sinds het begin van de oorlog heeft DvdW al **15 ton medicijnen en medische apparatuur geleverd aan 7 ziekenhuizen en gezondheidscentra** in de zwaarst getroffen gebieden van Oost-Oekraïne.
 - Er zijn onlangs ook **medische kits** (een medische noodkit, een traumakit en een cholerakit) uit de voorraad van Dokters van de Wereld Frankrijk vanuit Roemenië in Oekraïne binnengebracht via de grensoverschrijdende logistieke corridor waarover de MdM-teams in Roemenië en Oekraïne hebben onderhandeld. De goederen zijn in Chernivtsi aangekomen.
 - Dokters van de Wereld heeft verder het **Kankercentrum van de stad Kramatorsk gesteund**, dat geen medische benodigdheden meer had om chemotherapiepatiënten te behandelen, door het nodige vervoer van de geneesmiddelen uit Kiev te organiseren.
- DvdW beschikt momenteel over **een team van 90 beroepskrachten, waarvan 95% Oekraïens** zijn, met een lange ervaring in de gezondheidssector en het werken in onveilige omgevingen. Artsen, verpleegkundigen, psychologen, logistiek personeel en coördinatoren, onder anderen. Dit team is **reeds ter plaatse en verstrekt basisgezondheidsdiensten, waaronder geestelijke gezondheidszorg**, aan de bevolking in de regio Donbas en aan de in eigen land ontheemde bevolking in **Dnipro en Tsjernovtsi**.

Deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep OEKRAÏNE 12-12.

GETUIGENIS

“We kampen hier met een enorm probleem op het vlak van de gezondheidszorg.”

© Dokters van de Wereld, 2022

Anastasia Zikas (foto) werkt als mentale hulpverlener bij Dokters van de Wereld in Bakhmut, een stadje gelegen in de Donetsk oblast (Oost-Oekraïne).

“Sinds het conflict zijn we blijven werken. Het tekort aan basisbehoeften is een acuut probleem. Er is een tekort aan voedsel, water en hygiënische producten. Daarnaast kampen wij hier met een enorm probleem op het vlak van de gezondheidszorg. Omdat de werkdruk van het medisch personeel enorm is, kan niet iedereen geholpen worden. En zelfs als er een behandeling wordt opgestart, zijn sommige apotheken gesloten of zeer slecht bevoorrad. Zelfs als een huisarts nu een medicijn voorschrijft is het erg moeilijk het te krijgen. Daarnaast zijn er steeds meer zorgfaciliteiten die niet meer operationeel zijn of enkel nog spoedeisende hulp kunnen toedienen.”

Het wordt voor ons ook steeds moeilijker om te communiceren met onze patiënten. Steeds meer plekken hebben geen mobiele verbinding of internet meer. Of mensen zitten ondergedoken in kelders en kunnen niet met de buitenwereld communiceren. Mijn manier om hier mee om te gaan is anderen te helpen. Zolang ik nog kan, blijf ik mijn patiënten psychologische hulp verlenen.”

OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Op 1 maart 2022 begon een team van Handicap International (HI) met het in kaart brengen van de behoeften van vluchtelingen in Oekraïne, Moldavië en Roemenië. Het team kwam tot de conclusie dat HI snel een (her)registratie in Oekraïne en Moldavië moest aanvragen en tegelijkertijd de toenemende noden blijven beoordelen en hulpverlening op gang brengen.

Op 8 maart 2022 zette HI een tweede team in, bestaande uit een technisch adviseur voor fysieke revalidatie en een logistiek adviseur, om de verdeling van non-food artikelen, revalidatieapparatuur en mobiliteitshulpmiddelen op te starten.

Eind maart 2022 waren ongeveer 20 medewerkers van Handicap International aan de slag in Oekraïne en Moldavië. Het team bevat operationele, technische, logistieke, administratieve en veiligheidsexperts en specialisten van het ATLAS Logistics team. Zij hebben de opdracht om de evaluaties van de behoeften per sector af te ronden en activiteiten te starten, te beginnen in Tsjernivtsi, Vinnytsia, Oujhorod en Dniepro in Oekraïne, en Zuid-Moldavië en Chisinau in Moldavië.

HI maakt ook werk van de aanwerving van nationale teams. Zo heeft HI zijn eerste activiteiten kunnen opstarten in de oblast (provincie) Tsjernivtsi in Oekraïne, en staat de opstart van andere activiteiten gepland in de andere bovenstaande steden. Deze teams zullen de activiteiten van HI op korte termijn versterken.

CONCRETE ACTIES

HI heeft zijn registratie aangevraagd bij de Moldavische autoriteiten en is bezig met het zich opnieuw registreren in Oekraïne. De activiteiten in Moldavië kunnen pas officieel van start gaan wanneer de registratie daar is voltooid. In Oekraïne mocht HI zijn activiteiten al wel lanceren in afwachting van de registratie.

In de oblast Tsjernivtsi in Oekraïne heeft HI mobiliteitshulpmiddelen en hygiënische materialen uitgedeeld aan een zorgcentrum dat onderdak biedt aan 130 mensen, voornamelijk senioren met een handicap, en aan 40 ontheemden, eveneens met een handicap. Er werd ook hygiënisch materiaal geschonken aan het centrum voor de patiënten die niet in het centrum wonen. HI plant extra interventies in de komende dagen.

Als onderdeel van de steun aan Oekraïense ziekenhuizen organiseert HI gespecialiseerde kinesiotherapieopleidingen voor zorgmedewerkers om patiënten met brandwonden te verzorgen, wat speciale kennis en vaardigheden vereist.

Revalidatieteams en studenten kinesiotherapie verbonden aan drie ziekenhuizen in Lviv volgden al een online vorming van HI.

In Tsjernivtsi, Oujhorod, Vinnytsia en in het oosten (voorlopig vanop afstand) van Oekraïne zijn er nog evaluaties aan de gang. Er wordt ook onderzocht of HI een rol kan spelen bij de evacuatie van personen met een handicap uit steden waar vijandelikheden woeden.

“De grootste prioriteiten op dit moment liggen bij de verzorging van de gewonden, psychosociale ondersteuning en de verdeling van contant geld onder de bevolking”, aldus Virginie Duclos, Emergency Rehabilitation Manager bij HI. “We weten waar de grootste noden zijn, maar het probleem is de toegang. Er zijn gewonden in Kiev, Marioepol en Kharkiv en we kunnen daarop anticiperen, maar deze steden worden met geweld belegerd en het is heel moeilijk om ze te bereiken. We blijven flexibel en staan klaar om te verhuizen als dat nodig is”.*

HI neemt deel aan diverse humanitaire coördinatiefora die sinds het begin van het offensief zijn opgericht, zowel in Oekraïne als in Moldavië. Verschillende “clusters”, “sub-clusters” en werkgroepen zijn geactiveerd ter ondersteuning van de verdere uitbouw van de noodhulpverlening. In Oekraïne sloot HI zich onder andere aan bij werkgroepen rond traumaverwerking, leeftijd en handicap, en de verdeling van cash geld. In Moldavië maakt HI, samen met andere belangrijke agentschappen (OHCHR, IOM, UNHCR, UNDP), deel uit van de taskforce dataverzameling.

Al deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep OEKRAÏNE 12-12.

GETUIGENIS

“Mensen met een handicap worden in een crisissituatie vaak vergeten.”

HI heeft zich gevestigd in Tsjernivtsi, in het zuidwesten van Oekraïne, op enkele kilometers van de grens met Roemenië. De stad is nog niet rechtstreeks getroffen door het conflict, hoewel er overdag regelmatig sirenes loeien om de bevolking te waarschuwen voor het gevaar van bombardementen. Dan gaat iedereen naar de ondergrondse schuilplaatsen.

© Handicap International, 2022

Jérémie Zahorski,
Project Coordinator HI in Tsjernivtsi

“In Tsjernivtsi zijn we begonnen met hulp te verlenen aan mensen met een handicap. Zij worden in een crisissituatie vaak vergeten en ze kunnen het erg moeilijk hebben om zich in veiligheid te brengen. Hoe kun je bijvoorbeeld ontsnappen aan de gevechten als je in een rolstoel zit of als je doof en slechthorend bent, en de informatie over humanitaire hulp of het evacuatieplan niet aangepast is aan je handicap?”

De meeste mensen met een handicap in Oekraïne wonen in zorgcentra. Je ziet ze niet in de openbare ruimte, dus het is niet altijd gemakkelijk om ze op te merken en om met ze in contact te komen. Wij begeleiden een centrum voor mensen met een handicap in Tsjernivtsi om de capaciteit te verdubbelen. Het centrum vangt veel mensen met een handicap of ouderen op uit andere zorgcentra die door de gevechten werden getroffen. HI voorziet deze mensen van mobiliteitshulpmiddelen (krukken, rolstoelen, enz.) en het centrum van materiaal – voornamelijk hygiënische producten zoals incontinentieluiers of bedpannen - zodat hun verblijf waardig is.”

* Situatie per 4/04/2022

OXFAM
België

HUMANITAIRE SITUATIE

Sinds het begin van de crisis hebben zo'n 10 miljoen mensen de gevechten ontvlucht. Daarvan zijn er 6 miljoen naar een andere plek in Oekraïne gevlucht en meer dan 4 miljoen naar een ander land: 2,4 miljoen in Polen, 643.000 in Roemenië, 394.000 in Moldavië en 390.000 in Hongarije*.

Polen vangt een zeer groot aantal vluchtelingen op. Mensen die rechtstreeks toegang krijgen tot een land uit de Schengenzone – zoals Polen – verkiezen deze optie boven Roemenië en Moldavië.

Het gaat voornamelijk om vrouwen met kinderen, in mindere mate om bejaarde mensen. Daarvan zijn sommige groepen bijzonder kwetsbaar zoals niet-begeleide kinderen, 'moeders van pasgeboren en zeer jonge kinderen, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven, bejaarden en mensen met een fysieke of mentale handicap.

Een bijkomend probleem is dat deze vluchtelingen zich voortdurend verplaatsen. Zo telde Moldavië tegen half maart 100.785 vluchtelingen op zijn grondgebied plus 190.734 mensen op doortocht naar andere landen. Ook al bleef het aantal vluchtelingen stabiel, er waren voortdurend mensen die aankwamen en vertrokken.

Ondertussen is het aantal nieuwe vluchtelingen en mensen in transit in Moldavië snel toegenomen. Het aantal asielaanvragen is er op een week tijd verdubbeld.

Omdat de situatie ter plaatse erg snel verandert, zijn er specifieke behoeften waarmee men rekening moet houden bij een humanitaire actie.

HUMANITAIRE ACTIE

Vluchtelingen hebben eerst en vooral behoefte aan water, voedsel, warme kleding en onderdak. Na een aantal verkenningsmissies maakt Oxfam zich klaar om de lokale organisaties te steunen die nu al hulp bieden aan de vluchtelingen in Moldavië, Roemenië en Polen. Oxfam wilt hen steunen om de toestroom van de vluchtelingen te kunnen opvangen, met name door:

- sanitaire installaties aan te bieden;
- drinkbaar water te verdelen;
- bescherming te bieden tegen misbruik en geweld;
- cash geld te geven aan de meest kwetsbare gezinnen zodat ze kunnen kopen wat ze nodig hebben.

* Bron: UNHCR – 03/04/2022

Oxfam wil er ook op toezien dat de rechten en de veiligheid van alle vluchtelingen worden gewaarborgd, onder meer in de transitcentra, door :

- een veilig en zeker traject te ontwikkelen, met inbegrip van toegang tot juridische informatie en diensten specifiek voor vrouwen, kinderen, bejaarden, gehandicapten, migranten uit andere landen en leden van de LGBTQ+ gemeenschap;
- de partners te steunen bij het proces van integratie en bescherming van vluchtelingen;
- de autoriteiten te steunen en te pleiten voor gelijke toegang voor alle vluchtelingen tot hun rechten om op die manier de sociale samenhang tussen vluchtelingen- en de gastgemeenschappen te waarborgen en te versterken.

Om haar acties uit te breiden zal Oxfam met 10 partners werken in Polen, in Moldavië met 5 en in Roemenië met 8. Op dit moment is Oxfam in Polen al gestart met de installatie van toiletten voor gehandicapten en van handwaspunten.

De noden nemen elke dag toe. In Oekraïne zelf hebben er zich miljoenen mensen verplaatst om de gevechten te ontvluchten. Oxfam voert dan ook verkenningsmissies uit in de omgeving van Lviv in het westen van Oekraïne om na te gaan op welke manier daar te kunnen ingrijpen.

Deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep Oekraïne 12-12.

GETUIGENIS

“Het enige wat ik wens is dat ons gezin weer bijeen kan komen”

Liuudmyla (foto) is een apothekeres van 37 jaar die samen met haar dochter Natalia*, 11 jaar, Polen bereikte. Ze vertelt: *“Wij komen uit Sumy in het noordoosten van Oekraïne. De stad werd net voor ons vertrek gebombardeerd. Er stierven 22 mensen waaronder 3 kinderen. We hebben ons verstoep in kelders en bunkers. Mijn dochter rilde bij elk geluid.*

We zijn op 8 maart vertrokken via een humanitair corridor. We zaten 12 uur op de bus en daarna 30 uur op de trein. Ik heb vrienden in Duitsland die ons tijdelijk kunnen opvangen. Daarna zal ik in Duitsland waarschijnlijk een plek zoeken om te kunnen verblijven.

Mijn man is in Oekraïne gebleven net als mijn zuster en mijn schoonmoeder van 76 jaar. Ik vrees voor hen sinds ik hier ben aangekomen. Gelukkig is mijn dochter bij mij. Ze was net in het middelbaar begonnen. Ze speelt piano en nam deel aan wedstrijden. We hebben alles moeten achterlaten: haar piano en ons hele leven. Het enige wat ik wens, is dat ze veilig is en dat ons gezin weer bijeen kan komen.”

Natalia* voegt bij: *“Nu ben ik weer rustig, maar ik ben heel erg bang geweest. De ontvangst in Polen was buitengewoon. We werden aan de grens onthaald en ze zijn heel goed georganiseerd. We kregen eten en een SIM-kaart. Ze brachten ons naar het station en legden ons uit hoe we onze reis verder konden zetten.”*

© J.B. Russell/Oxfam/Panos Pictures

Liuudmyla en haar dochter Natalia* aan het station van Przemysł Gléowny. Ze hebben hun huis in Sumy (Oekraïne) ontvlucht en maken zich klaar om vrienden in Duitsland op te zoeken.

* Fictieve naam

OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Plan International bouwde de afgelopen decennia een grote expertise op in crisissituaties over de hele wereld. Deze expertise wordt ook tijdens het conflict in Oekraïne ingezet om vluchtelingen van basisbehoeften te voorzien en kinderen, onder wie specifiek meisjes, te ondersteunen en te beschermen. Om dit zo optimaal mogelijk te doen met kennis van de lokale context en noden, organiseert Plan International activiteiten samen met lokale partnerorganisaties in voornamelijk Polen, Moldavië en Roemenië.

De expertise van Plan in andere crisissituaties toont aan dat het telkens net jonge vrouwen, kinderen en in het bijzonder meisjes zijn die het hardst getroffen worden. Zij zijn kwetsbaar voor misbruik en geweld, er wordt vaak weinig rekening gehouden met specifieke (hygiënische) behoeften, keren vaak niet terug naar school na een crisis en vervallen in een situatie van armoede en uitbuiting.

Plan International zet zich in voor de bescherming van alle Oekraïense kinderen maar gebruikt haar specifieke genderexpertise om te voldoen aan de specifieke noden en uitdagingen voor meisjes en jonge vrouwen op de vlucht.

Sinds de start van het conflict stuurde Plan International teams naar de grensgebieden van Oekraïne met Polen, Moldavië en Roemenië. De concrete prioriteiten op het terrein liggen bij:

- Adequate opvang van vluchtelingen, toegang tot basisgoederen en -diensten, met inbegrip van toegang tot betrouwbare en relevante informatie over hun rechten;
- De identificatie van en het toezicht op niet-begeleide kinderen, hun verzorging, en psychologische eerste hulp;
- Het verlenen van psychosociale steun aan kinderen en hun ouders;
- Bescherming van kinderen tegen geweld, vooral meisjes, in een context waar misbruik en uitbuiting reële bedreigingen zijn;
- Vergemakkelijking van de toegang tot onderwijs voor vluchtelingenkinderen door het verstrekken van lessen in opvangcentra en ondersteuning van de integratie van vluchtelingen in scholen van het gastland.

Plan International stuurde vanuit verschillende internationale bureaus experts en medewerkers naar het terrein om lokale partners te ondersteunen. Voor Plan International België zijn de medewerkers reeds aanwezig in respectievelijk Polen en Moldavië. Verder zorgen ze ook voor technische en financiële ondersteuning voor de uitvoering van de humanitaire respons.

De grootste nood in **Moldavië** is momenteel de identificatie en opvolging van niet-begeleide kinderen en het voorzien van de eerste hulp. Plan International informeert en begeleidt families over de vluchtelingenprocedures en bij welke instellingen ze terecht kunnen. We ondersteunen de partnerorganisaties met de distributie van voedselpakketten.

Plan International zet in Moldavië projecten op om het onderwijs voor gevluchte kinderen te faciliteren. Dit enerzijds met onderwijs in opvangcentra maar tevens door de integratie van vluchtelingen in Moldavische scholen.

Plan International is in **Polen** in de eerste plaats actief op het gebied van bescherming en onderwijs, met de nadruk op de bescherming van de meest kwetsbare kinderen en adolescenten, waaronder niet-begeleide minderjarigen en adolescente meisjes. Deze jongeren worden in het bijzonder blootgesteld aan seksueel geweld en seksuele uitbuiting.

Naast psychosociale eerste hulp ondersteunen de teams "veilige ruimten" waar kinderen psychosociale zorg kunnen krijgen in zo normaal mogelijke omstandigheden, met de hulp van psychologen en maatschappelijk werkers. Ze bouwen voort op bestaande structuren die door Poolse kinderbeschermingsorganisaties zijn opgezet en worden beheerd.

Ze zijn ook bezig met de formalisering van een partnerschap met onderwijsverenigingen, die tot doel hebben duizenden leraren op te leiden om Pools als vreemde taal te onderwijzen, ten einde de integratie van vluchtelingen in Poolse scholen te vergemakkelijken.

Plan International wilt bestaande scholen, kinderdagverblijven en activiteitscentra uitrusten met de nodige voorzieningen om getroffen kinderen en jongeren een waardige omgeving te bieden. Van de internationale en lokale hulporganisaties die in de regio aanwezig zijn, speelt Plan International een leidende rol door ervoor te zorgen dat elke hulpverlener en vrijwilliger die aan de respons meewerkt, voldoet aan normen inzake bescherming tegen seksuele uitbuiting, intimidatie en misbruik.

In **Roemenië** is Plan International nog maar net actief maar stelt ze er alles in het werk om de opvang van vluchtelingen efficiënt te laten verlopen. Er wordt momenteel, in overleg met het Ministerie van Onderwijs, een plan opgemaakt over de integratie van vluchtelingen in het onderwijssysteem. Plan International voorziet er onder andere trainingen om deze integratie te vergemakkelijken. Verder voert de organisatie intensieve gesprekken met lokale organisaties rond de organisatie van opvang en de bescherming van kinderen. Op termijn zullen de opvang alsook de toegang tot sociale voorzieningen verzorgen voor moeders en niet-begeleide kinderen gefaciliteerd worden.

Al deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep Oekraïne 12-12.

GETUIGENIS

"Het conflict in Oekraïne heeft het onderwijs van een hele generatie kinderen verstoord."

© Plan International, 2022

Emilia Sorrentino, specialist onderwijs in noodsituaties bij Plan International, vertelt: *"Het conflict in Oekraïne heeft het onderwijs van een hele generatie kinderen verstoord. Leerlingen weer naar school krijgen is van cruciaal belang om hen een gevoel van normaliteit en veiligheid te geven.*

Onderwijs biedt een veilige omgeving waar kinderen en jongeren kennis en vaardigheden kunnen blijven ontwikkelen en toegang hebben tot andere belangrijke ondersteunende diensten, zoals schoolmaaltijden en gezondheidszorg. Meisjes die naar school gaan lopen ook minder kans om blootgesteld te worden aan gevaren zoals seksuele uitbuiting, mensenhandel en huishoudelijke arbeid."

Plan International zet in Moldavië projecten op om het onderwijs voor gevluchte kinderen te faciliteren. Om deze integratie te bevorderen leverde Plan International nieuwe boekentassen zodat kinderen die alles verloren, opnieuw naar school konden gaan (zie foto). De boekentassen, die essentiële benodigdheden zoals pennen, schriften, kleurpotloden en hygiëneproducten bevatten, zullen de vluchtelingenkinderen die nu in Moldavië wonen, helpen hun studies voort te zetten wanneer zij zich inschrijven in plaatselijke scholen.

Het conflict in Oekraïne woedt nog steeds en de humanitaire behoeften van de bevolking nemen met het uur toe. In totaal hebben 12 miljoen mensen, waaronder 2,9 miljoen kinderen, onmiddellijk humanitaire hulp nodig. 6,5 miljoen mensen (onder wie 2,5 miljoen kinderen) zijn in eigen land ontheemd en meer dan 4 miljoen mensen (onder wie 1,8 miljoen kinderen) zijn Oekraïne ontvlucht.

ACTIES EN TUSSENTIJDSE RESULTATEN

Vanaf het begin heeft UNICEF haar inspanningen opgevoerd om het extreme lijden van kinderen en hun gezinnen in Oekraïne te verlichten. De organisatie is ook tegemoetgekomen aan de dringende behoeften van kinderen en gezinnen die naar de buurlanden vluchten.

UNICEF's humanitaire hulp in Oekraïne is multisectorieel en richt zich op essentiële diensten zoals zuiver water, gezondheidszorg, onderwijs en bescherming. De prioriteiten zijn de volgende:

- Het verlenen van medische noodhulp en het verzekeren van de continuïteit van de gezondheidszorg;
- Het behoud van de toegang tot water voor de bevolking;
- Het verlenen van psychosociale steun aan slachtoffers van het conflict en onderwijs aan kinderen;
- Het waarborgen van de veiligheid en bescherming van kinderen en gezinnen ondersteunen zodat ze kunnen overleven.

Om mensen te helpen die de oorlog ontvluchten, heeft UNICEF "Blue Dots" in Moldavië, Roemenië, Wit-Rusland, Slowakije, Polen, Hongarije en de Tsjechische Republiek opgezet. De "Blue Dots" zijn veilige plaatsen langs de belangrijkste doorgangsroutes voor mensen die vluchten voor het geweld in Oekraïne. UNICEF biedt op deze locaties een breed scala van diensten aan.

Sinds 24 februari 2022 heeft UNICEF 1.275 ton noodhulpgoederen gestuurd om kinderen en gezinnen in Oekraïne te helpen die zwaar zijn getroffen door de crisis. Deze benodigdheden omvatten: geneesmiddelen en eerste-hulpkits, verloskundige en gynaecologische kits, chirurgische apparatuur en zuurstofconcentratoren, winterkleding en dekens, alsmede hygiënekits en zuiver water.

Met de zendingen humanitaire hulp die in Oekraïne zijn aangekomen, kan UNICEF de broodnodige hulp bieden aan 8 miljoen mensen, waaronder 2 miljoen kinderen.

Wat de **gezondheidszorg** betreft, steunen de teams plaatselijke gezondheidsvoorzieningen om de continuïteit van de dienstverlening in de gemeenschappen te waarborgen. Met de medische benodigdheden geleverd aan ziekenhuizen en kraamafdelingen in Dnipro, Donetsk, Charkov, Kiev, Lviv, Mykolaiv, Odessa, Vinnytska en Zhytomir heeft UNICEF kunnen voorzien in de behoeften van meer dan 596.000 mensen, waaronder zwangere vrouwen en pasgeborenen. Om medische noodhulp aan ontheemden te verlenen, werden verschillende mobiele gezondheidsteams ingezet.

Deze teams verdelen medische voorraden die ons in staat stellen in de meest dringende behoeften van de in eigen land ontheemde mensen te voorzien.

UNICEF heeft **zuiver water** en hygiënekits verstrekt aan 68.000 mensen in Donetsk, Luhansk, Charkov, Dnipro, Kiev en Lviv. Het heeft ook bijgedragen aan de aankoop van 14,25 ton waterzuiveringstabletten om 900.000 mensen toegang tot zuiver water te garanderen.

Sinds het begin van de oorlog werden verschillende activiteiten uitgevoerd om **psychosociale steun** te verlenen aan de slachtoffers van het conflict en om **onderwijs** te verstrekken aan kinderen. Samen met het Ministerie van Onderwijs heeft UNICEF afstandsonderwijs ontwikkeld, waardoor het lager en middelbaar onderwijs in 13 regio's kon worden hervat. UNICEF heeft leraren, vrijwilligers en het administratief personeel opgeleid in psychosociale steun en geweldloze communicatie. De teams hebben ook educatieve kits en kits voor jonge kinderen uitgedeeld en psychosociale steun verleend aan bijna 50.000 kinderen die diep getroffen zijn door het geweld in hun omgeving. Zo verleenden de mobiele teams psychosociale zorg aan kinderen en gezinnen in 29 metrostations in Charkov.

Wat de **bescherming** van kinderen en gezinnen betreft, wordt het gebruik van geldoverdrachten uitgebreid. In samenwerking met het Ministerie van Sociaal Beleid heeft UNICEF een onlineplatform voor de registratie van geldoverdrachten gelanceerd. Als eerste stap kunnen zo 50.000 huishoudens economisch overleven. Daarnaast werkt UNICEF samen met de regering aan het opzetten van een coördinatiemechanisme om diensten voor kindbescherming te verlenen.

Met elk "**Blue Dot**" dat in de buurlanden wordt opgezet kan UNICEF 3.000 tot 5.000 vluchtelingen per dag helpen. Kinderen en gezinnen die geweld ontvluchten, hebben toegang tot allerlei diensten: speel- en recreatiezones voor kinderen, basisbijstand, registratie en bescherming van niet-begeleide kinderen, en psychosociale zorg en steun. UNICEF heeft al 7 "Blue Dots" opgezet in Roemenië, Moldavië en Polen. In deze landen en in Hongarije, Slowakije en de Tsjechische Republiek worden ongeveer 20 extra centra opgezet.

Al deze acties worden meegefinancierd met de steun van de oproep OEKRAÏNE 12-12.

GETUIGENIS

"Op twee stappen van ons huis sloeg een bom in."

© UNICEF, 2022

Hanna en haar tweejarige zoontje Matvee kwamen in Roemenië aan nadat ze het geweld in Oekraïne waren ontvlucht.

"Ik was vrijwilliger in Charkov. Maar de aanvallen kwamen dicht bij huis. Op twee stappen van ons huis sloeg een bom in: het was tijd om te vertrekken.", vertelt Hanna.

Matvee (foto), die diep getroffen was door het geweld, werd snel opgevangen door UNICEF teams ter plaatse. Met de steun van UNICEF krijgt hij psychosociale hulp en herstelt hij van het opgelopen trauma.

**BELGISCH CONSORTIUM
VOOR NOODHULPSITUATIES**

Liefdadigheidsstraat 43-B
1210 Brussel

+32 2 223 34 39
consortium@1212.be

WWW.1212.BE